

בכל מערבין פרק שלישי עירובין

ל.

עין משפט
גזר מצוה

א [ש"ע] א"ח ס"י מט
 ס"ף ו':
 ב מ"י מ"י פ"ח מהל'
 טוולת מהל' ה' א'
 ג מ"י פ"ח מהל'
 עירובין ה' יא סמג
 ע"ש א' טו"ש"ע א"ח ס"י
 ש"פ ס"ף ו':
 גזר דה טו"ש"ע י"ד ס"י
 ר"י ס"ף י"ט:
 גזר ד מ"י פ"ח מהל'
 עירובין ה' יא סמג
 טו"ש"ע א"ח ס"י ש"פ ס"ף
 ה':

רבי ניסים גאון

ע"ג מלך הבשן פתחו ב"י,
 יצא מפני שאין הגוף ניוון
 כותי מן המת פתחו
 [במשפח], והמת פתחו ב"י
 טפחים. אמר רב נחמן בר
 יצחק סיני אמר ב"י היינו
 רב יוסף. ויבדלו ומילתא
 בטוף מסכת ברכות ובטוף
 מסכת הוריות, רב יוסף
 סיני, ורבה ערוך הרים.

רבינו חננאל (המשך)

מן המים וכן המלח. א"י
 יצא מפני שאין הגוף ניוון
 מהם. ר' לוי אמר שהן
 מין קלה. פ"י מים מי
 המבול, מלח מתכ סדרים.
 משנה בכלים פרק כ"ז
 בגדי עניים א"פ שאין
 להם שלש על שלש הרי
 אילו טפחים מדרס. מתני'
 הגורד מן המזון מותר
 במים ומלח. ואקטינו וכי
 כל מילי איקרו מזון
 כדמתני, והא רב ושמואל
 דאמרי תרווייהו אין
 מברכין בורא מיני מונות
 אלא על חמשת מינין
 הללו, חיתין ושעירין
 וכוסמין ושחילת שועל
 ושפון. ולא איתובבו
 חדא זימנא, נימא מיהא
 נמי תהוי עלייהו תיובתא.
 ויבא ר' יוחי' מתני' בנדר
 ואמר לו דבר הון אסור
 עליו. ואקטינו חוב וכי כל
 מילי זייני בר מים ומלח,
 והא ר' יוחנן הוא אכיל
 מפריות גיטסר טובא והוה
 משתבע דלא טעים לי
 זינא. ופרקינן לא תימא
 זינא אלא אימא מונא.
 אמר רב הונא (הונא)
 שבועה שלא אוכל ככר זו
 מערבין עליו כל, (ככר זו
 מערבין עליו בה) ככר זו
 עליו אין מערבין לו בה.
 ומקטינן עליו ומקטינן
 ליה רב הונא דאמר כר'
 אליעזר, דהניא ר' אליעזר
 אומר שבועה שלא אוכל
 זו מערבין לו בה, ככר
 זו עליו אין מערבין לו
 בה. ומי א"ר אליעזר
 הכי והתניא זה הכלל
 של שהאוכל נאסר עליו)
 הדרס אין מערבין לו
 בה, אסור עצמו באוכל
 מערבין לו בה. ר' אליעזר
 אומר ככר זו עליו אסור,
 מערבין לו בה. ככר זו
 הקדש אין מערבין לו
 בה, לפי שאין מערבין
 בהקדשות. ופרקינן תרי
 תנאי אליבא דר' אליעזר.
 פייסא מערבין לניזיר
 ביין ולישראל בתרומה.
 תנאי בית שמאי אר'
 מערבין לניזיר ביין
 ולישראל בתרומה.
 וכן הילל אר' מערבין.
 אמרו בית הילל לבית
 שמאי אי אתם מודים

לימא תהוי תיובתא. ואם תאמר והא מאן דפליג ארז ושמואל
 לא פליג אלא באורז ודוחן וא"כ תקשה לכולהו ועוד תיקשי
 ליה מתניתין דליכא מצרכין (ברכות דף מ:): דיש כמה דברים דמצרכין
 עליו שהכל או צפ"ה וי"ל דדוקא לרז ושמואל פריך ללא חשיבי
 אורז ודוחן אף על גב דקצעי נמי
 סעודתא עלייהו א"כ סבירא ליה דכל
 מילי לא מיקרו מזון אלא ה' מינין
 בלזב אכל מאן דפליג דליהו סבר
 שפיר דכל מילי איקרו מזון אף ללא
 תקנו צורא מיני מזונות אלא הך
 דקצעי סעודתא עלייהו ואאורז ודוחן
 קצעי נמי: **ככר** זו ע"י אין
 מערבין לו בה. תימא לר"י אמאי
 נקט דהאי שבועה ובהאי נדר שבועה
 גופה או צנדר גופיה הוה מלי פלוגי
 דהיכא דאסר עליה צלילה מערבין
 לו בה בהנאה אין מערבין לו בה
 ועוד דאמר לקמן (דף לז).
 ל"כ"ע אין מערבין אלא לדבר מנחה
 ומנחה לא ליהנות ניתנו משמע דליכא
 מנא דפליג והא רבי אליעזר דבסמוך
 דאמר ככר זו עליו דאין מערבין
 לו בה משום דאסור בהנאה א"כ
 כן סבר דמערבין לו לדבר הרשות
 או מנחה ליהנות ניתנו ונראה כרש"ס
 דמפרש דאין מערבין לו בה אפי'
 אמר קונס אכילה ככר זו עליו משום
 דקונס הוה כעין הקדש ואפי' לאחלופי
 דהקדש אכל אמר שבועה אפילו
 אמר שבועה שלא אכנה מככר זו כיון
 דלא מיתלף בהקדש מערבין לו בה
 דאין מערבין אלא לדבר מנחה ומנחה
 לא ליהנות ניתנו ונקט שבועה שלא
 אוכל דאפי' הכי צקונס אין מערבין
 לו בה וקשה לפירושו דכי פריך בסמוך
 לרז הונא ליפלוג וליתני צדדיה
 לישני דהכי קאמר אכל אמר עליו נעשה
 כאומר ככר זו עליו הקדש שאין מערבין
 לו בה ולפי' הקונטרס מילין דאין
 לו לתלות בהקדשות דאסרי לדדיה
 ולאחריני ויש לומר דלא מלי לשני
 הכי משום דמסיים בה לפי שאין
 מערבין בהקדשות משמע דדוקא
 בהקדשות אכל צקונמות מערבין:

אבל בגדי עשירים לעניים לא וכי תימא
 הכא לחומרא והכא לחומרא והתניא (ב' רבי
 שמעון בן אלעזר אומר * מערבין לחולה
 ולזקן כדו מזוננו ולרעבתן בסעודה בינונית
 של כל אדם קשיא ומי אמר ר"ש בן אלעזר
 הכי והתניא רבי שמעון בן אלעזר אומר עוג
 מלך הבשן פיתחו כמלואו א' ואביי התם היכי
 ליעביד הדומי נהדמיה [ונפקיה] איבעיא
 ליה פליגי רבנן עליה דרבי שמעון בן
 אלעזר או לא ת"ש דאמר רבה בר בר חנה
 אמר רבי יוחנן עוג מלך הבשן = פיתחו
 בארבעה התם דאיכא פתחים קטנים טובא
 ואיכא חד דהוי ארבעה דודאי כי קא מרוח
 בההוא קא מרוח אמר רב חייא בר רב אשי
 אמר רב מערבין בבשר חי אמר רב שימי
 בר חייא מערבין בביצים חיות וכמה אמר
 רב נחמן בר יצחק (אחת) סיני אמר: שתיים:
 ה' הנודר מן המזון מותר במים כו': (י' מלח
 ומים הוא דלא איקרי מזון אלא כל מילי
 איקרי מזון לימא תיהוי תיובתא דרב
 ושמואל דרב ושמואל דאמרי תרווייהו אין
 מברכין בורא מיני מזונות אלא על חמשת
 המינין בלבד (ב' ולא אותביניה חדא זימנא
 לימא תיהוי תיובתיהו נמי מהא אמר רב
 הונא ה באומר כל הון עלי מים ומלח הוא
 דלא זייני הא כל מילי זייני (ב' והאמר רבה
 בר בר חנה כי הוה אזילנא בתריה דרבי
 יוחנן למיכל פירי דגינבור כי הוינן בי
 מאה הוה מנקטינן לכל חד וחד עשרה
 עשרה כי הוינן בי עשרה הוה מנקטינן
 לכל חד וחד מאה מאה וכל מאה מינייהו
 (לא) הוי מחזיק להו צנא בת תלתא סאוי
 והוה אכיל להו לכולהון ואמר שבועתא
 דלא טעים לי זינא אימא מזונא אמר רב
 הונא אמר רב שבועה שלא אוכל ככר
 זו מערבין לו בה ככר זו עליו אין מערבין לו בה
 מערבין לו בה מאי לאו דאמר עליו לא דאמר זו הכי נמי מסתברא דקתני
 סיפא אימתי בזמן שאמר שבועה שלא אטעמנה אבל אמר עליו מאי הכי
 נמי דאין מערבין לו בה א"ה אדתני ככר זו הקדש אין מערבין לו בה * לפי
 שאין מערבין בהקדשות ליפלוג וליתני בדידה במה דברים אמורים דאמר
 זו אבל אמר עליו אין מערבין לו בה אמר לך רב הונא אלא מאי כל היכא
 דאמר עליו מערבין קשיא חסורי מיחסרה והכי קתני הנודר מן הככר
 מערבין לו בה ואפילו אמר עליו נעשה כאומר שבועה שלא אטעמנה מכל
 מקום קשיא לרב הונא הוא דאמר כרבי אליעזר דתניא רבי אליעזר
 אומר שבועה שלא אוכל ככר זו מערבין לו בה ככר זו עליו אין
 מערבין לו בה ומי אמר רבי אליעזר הכי והתניא זה הכלל אדם אוסר
 עצמו באוכל מערבין לו בה אוכל הנאסר לו לאדם אין מערבין לו
 בה רבי אליעזר אומר ככר זו עליו מערבין לו בה ככר זו
 הקדש אין מערבין לו בה לפי שאין מערבין לו בהקדשות תרי
 תנאי ואליבא דרבי אליעזר: מערבין לניזיר ביין כו': מתני' דלא כב"ש
 דתניא ב"ש אומרים אין מערבין לניזיר ביין ולישראל בתרומה ב"ה אומרים
 מערבין לניזיר ביין ולישראל בתרומה אמרו להן ב"ה לב"ש אי אתם מודים
 שמערבין

זו מערבין לו בה ככר זו עליו אין מערבין לו בה מיתבי הנודר מן הככר
 מערבין לו בה מאי לאו דאמר עליו לא דאמר זו הכי נמי מסתברא דקתני
 סיפא אימתי בזמן שאמר שבועה שלא אטעמנה אבל אמר עליו מאי הכי
 נמי דאין מערבין לו בה א"ה אדתני ככר זו הקדש אין מערבין לו בה * לפי
 שאין מערבין בהקדשות ליפלוג וליתני בדידה במה דברים אמורים דאמר
 זו אבל אמר עליו אין מערבין לו בה אמר לך רב הונא אלא מאי כל היכא
 דאמר עליו מערבין קשיא חסורי מיחסרה והכי קתני הנודר מן הככר
 מערבין לו בה ואפילו אמר עליו נעשה כאומר שבועה שלא אטעמנה מכל
 מקום קשיא לרב הונא הוא דאמר כרבי אליעזר דתניא רבי אליעזר
 אומר שבועה שלא אוכל ככר זו מערבין לו בה ככר זו עליו אין
 מערבין לו בה ומי אמר רבי אליעזר הכי והתניא זה הכלל אדם אוסר
 עצמו באוכל מערבין לו בה אוכל הנאסר לו לאדם אין מערבין לו
 בה רבי אליעזר אומר ככר זו עליו מערבין לו בה ככר זו
 הקדש אין מערבין לו בה לפי שאין מערבין לו בהקדשות תרי
 תנאי ואליבא דרבי אליעזר: מערבין לניזיר ביין כו': מתני' דלא כב"ש
 דתניא ב"ש אומרים אין מערבין לניזיר ביין ולישראל בתרומה ב"ה אומרים
 מערבין לניזיר ביין ולישראל בתרומה אמרו להן ב"ה לב"ש אי אתם מודים
 שמערבין

ה"ג אכל בגדי עשירים לעניים לא. כלומר לעניים לא צעין בגדי
 עשירים אלא כיון דלדידהו חזו אולי בתרייהו. הכא נמי א"ע א"ג דלפרסאי
 לאו ליפתן הוא כיון דלדידן הוי ליפתן ניסגי צשיעור זוטא: הכא
 לחומרא. דכיון דחזו להו מקבלי טומאה: והכא לחומרא. דעד דהוי
 ליפתן ל"כ"ע ליצעי שיעורא רבה:
 והתניא. גבי עירוב דכיון דחזו
 לזקן ולחולה אף על גב דלכל אדם
 לא הוי מזון שמי סעודות מערבין
 מיהא למאן דחזו וגבי רעבתן דאכיל
 טפי סגי צבינונית. אלמא לקולה
 אולינן: פסחו כמלאו. להליל על
 שאר פתחים ואי ליכא פתח דחזו
 ליה כל חור מלא אגרוף שצכתלים
 טמאין: דומי ניהדמיה. יתתוהו
 לאצרכין: פליגי רבנן. במת צבית:
 פתחים קטנים. פחותין מנ':
 כההוא מרווח. הלכך מזיל על כולן
 אכל כולן שוין צד' או צ"י אמות כולן
 טמאין דלא ידעי בהי מרווח ומפיק
 ואפילו נפתח אחד מהן והאחרים
 סגורין או חישב עליו להזילא צאחד
 מהן דתנן בגמרא דבמסכת ביצה (דף
 לז): הוה טמא (א) וכולן טהורים ה"מ
 היכא דהאי חזי ליה ואפילו כולו
 חזי ליה אכל היכא דליכא חד דחזי
 ליה וצעי מרווח וכולן שוין לא
 ידעינן בהי מרווח: סיני. קרי רב
 יוסף" לפי שהיה צקי צמניות
 צבצביות: ולאו אוספניה חדא זימנא.
 צבצב דמערבין (ברכות לז): צאמר כל
 הון עליו. מתני' דכרס ליה בכל מילי
 לאו דאמר יאסר עלי מזון דודאי לא
 מיקרי מזון אלא ה' מינין דהוה מין
 דגן דזייני וקעדי ליכא אלא כגון
 דאמר יאסר עלי כל הון דמשמע כל
 דבר המשביע דכל מילי זייני חזן
 ממים ומלח אכל שבועה לא קעדי
 ולא מיקרו מזון: גיטסר. ארז יס
 כינרת ופירומה ממוקין: דלא טעים
 לי זינא. לא אכלתי לשבוע ועדיין
 אני רעב: זינא ס"ד לא גרסינן
 הכא אלא במת' ברכות(א) והכא גרסינן
 אימא מונא: מערבין לו בה. דלא
 נדר אלא מאכילה ואי משום דלא
 חזיא ליה הא חזיא לחריני מידי
 דהוה אכור ציין: ככר זו עליו.
 משמע כל דבר הנאפה קאסר עליה:
 מאי לאו דאמר עליו. ושמע מינה דלא
 אסר אינסי אדעתיה אלא דרך עיקר
 הנאפה וכי נדר אדעתא דאכילה
 נדר: לא דאמר הכי וו. שבועה
 שלא אוכל ככר זו: הקדש. ודאי אסר
 בכל הנאות ואינו ראוי לשום דם:
 צדידיה. ככר של חולין: אלא מאי
 כל היכא דאמר עליו מערבין. דלא
 משמע אלא אכילה: קשיא רישא.
 דקתני אימתי בזמן שאמר שבועה
 שלא אטעמנה דמשמע הא אמר עליו
 לא. ומשיני אף לא קשיא דחסורי
 מיחסרה כו' עד נעשה כאומר כו'
 דלא מסיק אדעתיה לאסור עליו אלא
 דרך הנאפה דהיינו אכילה: אדם
 אוסר עצמו צאונל שתלה הנדר
 צמנשה שהוא עושה צמנו דהיינו
 שלא אוכל: מערבין לו בה.

דעה הנאה דממילא הוה ולאו איהו עמיד:
 מוכר וזו השתא לא תלה האיסור צמנשה
 צמנשה עושה צמנו דהיינו אכילה: אדם
 אוסר עצמו צאונל שתלה הנדר צמנשה
 שהוא עושה צמנו דהיינו שלא אוכל:
 מערבין לו בה.
 דעה הנאה דממילא הוה ולאו איהו עמיד:
 מוכר וזו השתא לא תלה האיסור צמנשה
 צמנשה עושה צמנו דהיינו אכילה: אדם
 אוסר עצמו צאונל שתלה הנדר צמנשה
 שהוא עושה צמנו דהיינו שלא אוכל:
 מערבין לו בה.

(א) [מספ' פ"ו ה"ב],
 (ב) [לפניו אימא אטעמין
 וקטן], א' רש"י מ"ז,
 (ד) ברכות ה"ג: (ה) [פסחים
 א"ב, (ו) ברכות מ"ג], וסוף
 מסכת ברכות וסוף מסכת
 הוריות, (ח) [דף מד.].

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה בההוא
 מרווח וכי הוה טמא. י"ב
 ע"ל פסק הדר דף סח
 ע"ב:

גליון הש"ס

גמ' לפי שאין מערבין
 בהקדשות. כעין זה שכתב
 ד' כה ע"ל ט"ז:

הגהות מהר"ב

רנשבורג

[א] גמ' ואביי התם הכי
 ליבעד הדומי נהדמיה. י"ב
 פ"י במתיה וכי נגוללה טלי
 הא לתתיה לחמיות ועי'
 ריטב"ב:

מוסף רש"י

באומר כל הון עלי. הא
 דקתני מותר במים ומלח
 ואסור בשאר אולינן
 ונשקין, לא צלומר קונס
 מזון עליו, דאין מזון אלא
 מ"י מיני דגן, שועל
 ושעירין וכוסמין וחיילת
 שועל ושפון, אלא צלומר
 כל הון עליו, וכל מילי
 נמי דלא קונס מזון מיהו
 מין זינא, בר ממים ומלח
 (ברכות לה:).

רבינו חננאל

ועלתה לרב יוסף קאסאי
 מיהא דתניא ר' שמעון
 בן אלעזר אומר מונות
 לחולה ולזקן כדו מזוננו
 ולרעבתן כדו סעודה
 בינונית של כל אדם.
 ומי א"ר שמעון בן
 אלעזר הכי. שאם הוא
 משוה מרוב בני אדם
 מעמידין אותו בארבע
 של בנינויים, והתניא רבי
 שמעון בן אלעזר אומר
 עוג מלך הבשן שפת
 פתחו כמלואו. כלומר
 אם כי כמלואו וחיטב
 להוציא ממנו מותר
 שאר פיתוח הבית, ואם
 לאו כל הפתחים טמאין.
 ודחינן התם גבי עוג
 משום דלא איפשר, הכי
 גיעביד ניתחי איברים
 איברים (איברים) ונפקיה.
 [איבעיא להון] מי פליגי
 עליה או לא. ת"ש דאמר
 רבה בר בר חנה א"ר יוחנן
 עוג מלך הבשן פתחו
 בארבעה ש"מ פליגי
 עליה. ודחי אביי ה"מ
 כגון דאיכא פתחים קטנים
 טובא, ואיכא חד דריח
 ד' טפחים, דאי כי מרוח
 ופתח פתחו להפקיה
 מינה בהאיך רבה מוסיף
 [קמורוהו]. משום דרב
 אמרו מערבין בבשר חי
 ובעיצים חיים וכמה אמר
 רב נחמן סיני [אמר]
 שאיש. ומפורש פליגי
 הוריות רב יוסף סיני, ורבה
 ערוך הרים. וירושלמי רב
 מערבין ומשתפין חזין